

12 dekabr—ümummilli lider Heydər Əliyevin anım günüdür

İlk görüş, son vıda

1969-cu il iyulun 14-də bir xəbər ildirim sürətli Azərbaycana yayıldı. Heydər Əliyev o vaxt Azərbaycanda en yüksək siyasi vəzifəyə—Azərbaycan Kommunist Partiyası Mərkəzi Komitəsinin birinci katibi vəzifəsinə seçilmişdi. Bu vaxta qədər əsasən dövlət təhlükəsizliyi orqanlarında işlədiyindən respublika əhalisinin əksəriyyəti onu yaxşı tanırmışdı. Birdə ki, o vaxtlar televiziya verilişləri əsasən Bakı şəhərində və ətraf zonalara yayılmıştı. Kütłəvi informasiya vasitələri çox məhdud şəkildə, əsasən radiodan və bir neçə qəzetdən ibarət idi. Buna baxmayaraq qısa müddətdə Heydər Əliyevin şöhrəti, gördüyü işlər barədə xəbərlər hər tərəfə yayıldı. Hami səbirsizlikle radiodan xəbərlər buraxılışını gözləyir, gündəlik qəzetləri almağa tələsirdi.

Respublikada Heydər Əliyevin rəhbərliyə başlanmış köklü dəyişikliklər, ciddi nizam-intizam tədbirləri barədə xəbərlər eşidilirdi. Həmin vaxt mən Azərbaycan Dövlət Universitetində (indiki Bakı Dövlət Universiteti) tələbə idim. Respublika universitetin yaranmasının 50 illiyini keçirməyə hazırlaşırdı. Oktyabr ayında universitetin 50 illiyi münasibətlə geniş bayram tədbiri keçirildi. Xoşbəxtlikdən mən o tədbirdə iştirak edirdim. Yubiley tədbirinin rəsmi hissəsini giriş sözü ilə Heydər Əliyev açdı. Heç kim qulaqlarına inanmındı. Birinci dəfə idi ki, onlar respublika rəhbərinin rəsmi dövlət tədbirində Azərbaycan dilində danışlığını görür və eşidirdi. Bu inanılmaz olsa da həqiqət idi. Etiraf etmək lazımdır ki, həmin dövrə universitetdə (o vaxt respublikada cəmi bir universitet vardı, digər ali məktəblər institut statusu daşıyır) milli təəssübkeşli ziyalılar daha çox

toplannmışdı. Heydər Əliyev rəvan Azərbaycan dilində danışdıqca həminin üzündə bir məmənunluq hiss olunurdu.

Gözlərimiz öndə özünə-qayıdışın ilk cücertiləri göründürdü. O vaxtlar Heydər Əliyevin bu cücertiləri körpə fidana bənzəsə də sonralar onun kökləri



çox dərinlərə işlədi və uzunömürlü palid ağaclarına çevrildi.

Universitetin 50 illik yubileyi yaddaşlarda təkcə Azərbaycanda ilk ali təhsil ocağının yüksək səviyyədə keçən yubileyi kimi yox, sovet rejimində milli oyanışın, milli özü-nüdərkin vüsetinin başlanğıçı kimi yadda qaldı. Bu tədbirdən sonra Bəxtiyar Vahabzadə, Xəlil Rza kimi milli ruhlu şairlər Mirzə İbrahimov kimi milli ruhlu yazıçılar öz əsərlərində milli oyanışı daha qabarlıq canlandırmağa başladılar. Yüksek savadlı, ancaq kənd rayonlarında doğulub boyabaşa çatmış gənclərimizin arṭıq rus dilini zəif bildikləri üçün idarələrdə, iş yerlərində sixşdirilməsinə son qoyuldu. Respublikanın birinci şəxsi rəsmi tədbirdə Azərbaycan dilində danışırsa, tikintidə mühəndisin Azərbaycan dilində danışmasına artıq heç kim irad tuta bilməzdi. Beləcə Heydər Əliyev vətənə, xalqa, ana dilinə olan məhəbbətini bütün SSRİ-də izlənən tədbirdə əyni şəkildə sübut etdi.

Ulu öndəri ikinci dəfə dincək xoşbəxtliyi beş il sonra yenidən mənə qismət oldu. Bu dəfə fərqli şəraitdə, fərqli məkanda. 1974-cü ildə Xan-

kəndində zabit kimi qulluq edirdim. Yenə oktyabr ayı idi. Hissə komandiri zabitləri yığaraq xəbərdarlıq etdi: yoldaş zabitlər Azərbaycan Kommunist Partiyası Mərkəzi Komitəsinin birinci katibi Heydər Əliyev Xankəndindədir. Bura bacala şəhərdir. Heç nə diqqət-dən qaçmır, xüsusən Heydər Əliyev kimi bir şəxsiyyətin diqqətindən heç nəyin yayınması mümkün deyil. Davranışlarınızda çox diqqətli, səli-qeli və nizam-intizamlı olun.

Xidmətdə olduğum müddətdə Xankəndində çox rəhbər işçilər, o cümlədən SSRİ Silahlı Qüvvələrinin baş qərargah reisi, ordu generalı Kuliakov da gəlməşdi. Ancaq heç bir rəhbər işçiyə bu qədər yüksək diqqət yetirilməmişdi.

Heydər Əliyev Dağılıq Qarabağ Muxtar Vilayətinin quşulmasının 50 illiyi münasibətli keçirilen tədbirdə iştirak edirdi. Uzun çətinlikdən sonra həmin tədbirə buraxılış ala bilmişdim. Heydər Əliyevin bu tədbirdəki çıxışı hər an alqışlarla qarşılındı. Ulu öndər hələ o zaman çıxışında Dağılıq Qarabağın tarixi haqqında, Qədim Azərbaycan torpağı olması haqqında tarixi mənbələrə əsaslanan faktları təd-

bir iştirakçılarının nəzərinə çatdırıldı. Tədbir iştirakçıları Heydər Əliyevin demək olar ki, hər cümləsinə alqışlarla qarşılıyırıdlar. Illər keçəcək həmin zaldə Heydər Əliyevi ail qışla ya na Dağılıq Qarabağ həmişə Azərbaycanın tərkib hissəsi olub və bundan sonra da biz azərbay-

canlılıq deyən ermənilər şəhər mərkəzi meydanına topla-

şib "Miatsum" deyə bağıracaqdılar.

Budur erməni ikiüzlülüyünün və nankorluğunun nümunəsi. O vaxt Xankəndi Azərbaycanın ən inkişaf etmiş şəhərlərindən birinə çevrilmişdi.

...1993-cü il oktyabr ayının 10-u. Heydər Əliyev adına Respublika Sarayı. Hami-nin üzündən sevinc yağır. Azərbaycan xalqının nicatı, ulu öndər, müstəqil Azərbaycan Respublikasının Prezidenti Heydər Əliyevin andığ-mərasimi keçirilir.

Xoşbəxtlikdən mən də bu tədbirdə iştirak edirdim. Ulu öndər həmişəki əzəmətli addımları ilə tribunaya yaxşınlaşır. Əlini Qurani Kərimə basaraq vətənə, xalqa, xalqın yek-dil səsiylə seçildiyi ali vəzifəyə sədaqət andı işir. Dahi rəhbər öz fealiyyəti ilə artıq neçə illərdi ki, bu sədaqəti əməli şəkildə nümayiş etdirirdi. İndi isə and içir ki, ömrünün qalan hissəsini də xalqa, vətənə xidmətə həsr edəcəkdir. Gözlərimin yaşıldığını hiss edirəm. Geniş salona baxıram, coxlarının gözündə sevinc yaşları görürəm.

Bəli Heydər Əliyev həmin

gün xalqın önünde and içdi və bu andına sədaqətə əməl etdi. Müstəqil Azərbaycana rəhbərlik etdiyi 10 il ərzində talan edilmiş, xaosun və acliğın hökm sürdüyü Azərbaycanı inkişaf etmiş dövlətlər səviyyəsinə qaldırdı.

12 dekabr 2003-cü il. Milyonlarla insan Heydər Əliyev adına Respublika Sarayının önüne toplaşır. Burada sadə fəhle də, kəndli də, ziyalı da bir sözə cəmiyyətin bütün zümrələrinə mənsub insanlar da var, bir sıra dövlətlərin başçıları da. Hami ulu öndər, dünya şöhrəti siyasetçiyə son borcunu yerinə yetirməyə, onunla vidalaşmağa toplaşır. Taleyə bax mən də buradayam. Düz 34 il öncə mən gənc bir tələbə, enerjili gənc qısa müddətdə hamının sevimlisine çevrilmiş respublika rəhbəri Heydər Əliyevi ilk dəfə görmüşdüm. Bu gün isə yaşım 60-ı haqlayıb, 34 ildə xalqın ümummilli liderinə çevrilmiş insanla vidalaşmağa gəlmış milyonların içərisindəyəm. Heydər Əliyevi hər gördüğündə insanların gözlərində gördüğüm sevinc bu gün dərin bir kədərlə əvəz olmuşdu.

Xalq ümummilli lideri ilə vidalaşırırdı. Kədərlə, eyni zamanda qururverici mənzərəydi. Kədərlə idi ona görə ki, ümummilli liderlə vidalaşırırdı. Qururverici mənzərəydi ona görə ki, bütün ölkə fealiyyəti ilə bütün respublika əhalisinin dərin və səmimi reğbetini, sevgisini qazanmış dahi rəhbərlə vidalaşmağa gelmişdi. Ancaq xalqın təsəllisi də vardı. Ümummilli lider xalq özü kimi inandığı gənc lider—İlham Əliyevə, İlham Əliyevi isə canı qədər sevdiyi müdrik xalqına tapşırıb gedirdi.

Sonrakı illər gösterdi ki, ümummilli lider yanılmamışdı. İlham Əliyev Azərbaycanı Heydər Əliyevin müəyyən etdiyi yolla inamlı yeni zirvələrə doğru aparır. Qədirbilən Azərbaycan xalqı ölkə Prezidenti İlham Əliyevin fealiyyətini yüksək qiymətləndirir, ona sevgi və sədaqətlərini hər an nümayiş etdirirler.

Qüdrət SƏMƏDOV.

Dünya miqyaslı siyasetçi

yəsi liderlik keyfiyyətlərinin bir dövlət adamında birləşməsi bəşər tarixində nadir rast gəlinen unikal haldır. Ulu öndər bu iki keyfiyyəti ilə bərabər, fealiyyət göstərdiyi digər sahələrdə də özünü məhz birinci şəxs kimi təsdiq etmişdir.

Heydər Əliyev Azərbaycan xalqının yaddaşında da-hi insan, qurucu, xilaskar

dövlət xadımı, milli lider xalqın məhəbbətini qazanan öndər kimi qalmışdır.

Heydər Əliyev tək Azərbaycan səviyyəsində deyil, keçmiş ittifaq səviyyəsində, hətta Qərb miqyasında sözünün keçəri olan, kütləni arxasında aparmağı, auditoriyanı inandırmağı bacaran bir siyasi xadim idi. O, bey-nəlxalq səviyyədə düşünmə-

yi, təhlilər aparmağı bacarırdı. Məhz bu səbəbdən o, həmkarlarından əhəmiyyətli dərəcədə fərqlənirdi.

Heydər Əlirza oğlu Əliyev 1923-cü il mayın 10-da Azərbaycanın Naxçıvan şəhərində anadan olub. O, 1939-cu ildə Naxçıvan Pedaqoji Texnikumunu bitirdik-dən sonra Azərbaycan Sənaye İnstitutunun (indiki

Azərbaycan Dövlət Neft Akademiyası) memarlıq fakültəsində təhsil alıb. Başlanan müharibə ona təhsilini başa çatdırmağa imkan verməyib.

1941-ci ildən Heydər Əliyev Naxçıvan Muxtar Respublikasının Daxili İşlər Komissarlığında bölmə müdürü və Naxçıvan Muxtar Respublikasının Xalq Komissarları Sovetində şöbə müdürü vəzifəsində işləyib.

(Ardı 4-cü səhifədə).